

Allò que el vent s'endugué

La humanitat ha fet bé d'encomanar-se a les paraules per explicar el món perquè tot i que se les emporta el vent, sempre en queda alguna cosa. De fet, la paraula és, doncs, el que ens defineix i, d'aquesta manera, quan parlem dels "infants", de la canalla petita, justament parlem "de qui no parla" (del ll. *infans*, -ntis 'que no parla', derivat de *fari* 'parlar'). Així, és quan parlem que ens fem persones i posem nom a les coses, als conceptes i als sentiments. Quan posem nom a una cosa (o a un concepte o a una persona), la comencem a conèixer, ens hi reconeixem alhora que ens atribuïm un cert poder que, així, ens permet dir allò de "et conec herbeta, que et dius marduix". I és que, com diu Joan Maragall "per la paraula van ésser fetes totes les coses i la paraula és feu carn i hàbit entre nosaltres".

Durant aquest any que ara s'ha acabat amb una ventada mai vista hi ha hagut tot de paraules que s'han anat repetint i que, de mica en mica, s'han anat omplint de significat. Així, hem après a dir "autoinculpació" i "desobediència" amb una certa lleugeresa ingènua. I si el nom fa la cosa, ens cal afegir a cada un d'aquests conceptes tota una cua de conseqüències ben concretes que es cen-

tren en una certesa: per fer una truita s'ha de trencar un ou. I com que som el que diem, també hi ha qui davant d'una decisió complexa fa un pas enrere i s'excusa: "Parlem-ne!".

També hem après a dir que "ara és l'hora" i, encara, a darrera hora, algun castís ha canviat el tradicional concepte de "crosta" ("tu rai, que ets de la crosta"!) pel nouvingut i esquemàtic "casta", que volen fer servir per tot. Fins i tot per podar. I, de fet, ja ho veurem si la casta poda o és una nova crosta que amaga, ai, una matèria més tova, mal·leable. I és que les paraules, a vegades, sí que se les endú el vent.

El que no s'endú mai són les lletres i, com diu el gran lingüista Joan Coromines a la dedicatòria del volum VI del seu Diccionari Etimològic "cap nació pot dir-se pobre si per les lletres reneix". No hi ha nacions, hi ha la persistència tossuda d'aquells que, davant del precipici del present, s'entesten a veure-hi un pas franc cap a endavant. Se l'imaginen, el construeixen: ens el deixen veure i hi caminen amb pas ferm enmig de la ventada de paraules, eixordadora.

Ramon Vilageliu

El procés català

El procés que està vivint Catalunya entra en els pròxims mesos en una fase determinant. Estem a les portes d'unes eleccions plebiscitàries que quantificaran el pes real de l'independentisme a Catalunya i on es determinarà i concretarà el full de ruta d'ara fins al final. Cal tenir ben present però, que tot aquest procés no està exempt de dificultats i que existeixen riscos inevitables. N'identifico quatre de riscos, dos d'interns, la unitat i el desànim, i dos d'externs, l'Estat espanyol i la reacció internacional.

La unitat crec que és el risc més important que haurà de suportar el procés. I quan parlo d'unitat, no em refereixo a la gent, que ja ha demostrat en moltes ocasions que es capaç d'unir-se, sortir al carrer, i cridar amb força el que vol, sinó que em refereixo a la unitat en l'àmbit polític. Catalunya, i crec que això és bo i l'enriqueix, té una pluralitat d'opcions polítiques, un mapa polític transversal i divers, i això naturalment, fa complexa la unitat. També la fa difícil el tacticisme polític,

que hi és i hi serà, i que malauradament, va implícit en la naturalesa dels partits, i que fa que sovint manqui generositat política pel bé de les idees. Així doncs, podem estar bastant segurs que, cap partit per si sol aconseguirà tirar endavant aquest procés, i queda clar que caldrà unitat entre els partits proindependència per dur-la a terme. Però és la llista unitària la millor opció? Ho seria sens dubte, si no hi hagués aquesta transversalitat política de què parlàvem i hi hagués generositat política a favor del pacte. A més, l'escenari de llista unitària, malgrat el nom i la intenció, podria ser excloent. Doncs caldrà trobar la fórmula, per complexa que sigui, que permeti la màxima unitat i la mínima exclusió. No sembla fàcil, així que caldrà voluntat política ferma i sincera per arribar a pactes. En definitiva i com a tall d'exemple, entre aquells que diguin fer-ho bé (CDC) i aquells que diguin fer-ho ràpid (ERC o CUP) caldrà buscar el punt òptim entre bé i ràpid.

El segon risc intern és el desànim. No és un